

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 7. juni 2023 blev i sag nr. 99028:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Gjensidige Forsikring
A.C. Meyers Vænge 9
2450 København SV

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har tegnet ejerskifteforsikring. I klageskema af 28/11 2022 til nævnet har klageren bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Vi anmelder d. 2/3-2020 en ulovlig installation i vores ny købte hus. Forsikringen giver god for el-installationen udbedres.

Inden arbejdet påbegyndes, gøres vi opmærksomme om dampspærren brydes (af elektriker). Derfor kontakter vi forsikringen med henblik på en handlingsplan.

Forsikringen skriver alle følge skader dækkes ifm. udbedring og vi skal indhente et tilbud hos en tømrer.

Forsikringen vælger senere i forløbet at afvise udbedring af dampspærre. Årsagen værende vi ikke kan bevise brudt dampspærre.

Vi klager d. 22/12-2020 over forsikringens afgørelse, herefter pågår en knap 2 år lang mailkorrespondance. Forsikringen bliver ved med at stille nye krav for hver mail de sender. Vi har bevis på dampspærren er brudt i form af en trykprøve.

Trods dette afviser forsikringen igen, denne gang med begrundelse om sjusket el-arbejde.

obs. det er ikke muligt at eksportere den originale korrespondance fra forsikringen i deres system. Dette håber jeg forsikringen har mulighed for at videregive.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

At Gjensidige betaler udbedring af følgeskader på dampspærre ifm. med lovliggørelse af el-installationer i huset."

Selskabet har i brev af 10/1 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Vi har modtaget vores forsikringstagers klage om udbedring af følgeskader (utætheder) på dampspærre.

Sagens fakta

Oplysninger om ejendommen

Ejendommen er et enfamiliehus opført i 2008. Vores forsikringstager tegner ejerskifteforsikring med basisdækning for en 5 års periode pr. 1. marts 2019 (bilag A) på baggrund af el-rapport udarbejdet den 31. august 2018 (bilag B). Forsikringsbetingelser nr. 2535004 er gældende (bilag C).

Elrapporten indeholder ikke umiddelbart relevante oplysninger for det anmeldte.

Overordnet sagsforløb

Den 2. marts 2020 anmelder klager ulovlige elinstallationer. Vi modtager beskrivelse og tilbud fra klagers el-installatør.

Vi besigtiger forholdet ved netværkshåndværker ([el-installationsfirma]), som udarbejder rapport (bilag D). Den 17. april 2020 anerkendes udbedring af de ulovlige forhold i henhold til tilbud fra klagers el-installatør, da dette tilbud er udtryk for billigste udbedring (bilag E).

I forlængelse af regressag oplyser vi klager den 18. maj 2020, at udbedring kan igangsættes og vi anmoder om opdateret tilbud. Dagen efter modtager vi opdateret tilbud fra klagers elektriker (bilag F), med en prisdifference, hvortil elektriker anfører:

'Info: Grunden til at der er stort forskel fra det første tilbud, er jeg havde glemt noget i første tilbud, og har konstateret det er den bedste løsning af skifte det lavvolt spot ud med 230 V spot, da det kan være umuligt at trække ny tilgang til hvert spot uden at bryde dampspærre for meget,'.

Tilbuddet indeholder ikke tilføjelser til omfang og da prisen fortsat er billigst i forhold til netværkshåndværkerens tilbud, anerkender skadeafdelingen det nye tilbud fra klagers elektriker.

Klager oplyser efterfølgende, at elektriker påtænker at bryde dampspærre i forbindelse med lovliggørelsen af forholdene, hvilket ikke er inkluderet i tilbuddet. Klager spørger om der skal indhentes selvstændigt pris på udbedring heraf. Den 8. juni 2020 beder skadeafdelingen om tilbud for genopretning af dampspærre. Pragmatisk meddeler skadeafdelingen dækning til el-arbejde udført forud for anmeldelsen.

Ultimo juli 2020 sender klager fakturaen fra udbedring af ulovlig el, og oplyser, at klager afventer tilbud på reparation af dampspærre. Klager oplyser at dampspærre er brudt på toilettet, da ventilationen på badeværelset ikke kan følge med.

Den 10. august 2020 oplyser klager, at Tømrerfirma (...) har besigtiget og har i den forbindelse oplyst, at der skal udføres el- og maler efter reparation af dampspærre, ligesom der bør foretages en trykprøve i huset, så der ikke skal tages for mange lofter ned.

Den 27. august 2020 meddeler skadeafdelingen, at de ikke finder en trykprøve og nedtagning af lofter nødvendig, da ejerskifteforsikringen dækker en reparation af dampspærre, hvor denne er

brudt i forbindelse med udbedringen af det anmeldte. En reparation af dampspærre kan ex. foretages fra tagrummet. Klager er ikke enig og oplyser, at der i stuen er loft til kip.

Den 10. september 2020 modtager vi tilbud fra klagers Tømrerfirma på 131.750 kr. for udskiftning af lofter og dampspærre (bilag G). Tilbuddet er uden udgifter til elektriker, som skal demontere el-installationer i forbindelse med udbedringen. Tilbuddet indeholder ikke en præcision eller specifikation af hvad Tømrerfirma har konstateret og/eller hvad der forventes skal udbedres.

Da der alene i forbindelse med udbedring af spots er sket udskiftning af spots samt trukket et par kabler i køkken burde dampspærre ikke være brudt, hvorfor vi er uforstående overfor tilbuddet. Erfaringsvis vil brud på en dampspærre blive udbedret samtidig med el-arbejdet. Sagen sendes derfor til taksator (ingeniør ...) for vurdering. Taksators konstaterer, at det fremgår af sagens materiale, at der ved anmeldelsen af skaden ikke var dampspærre over spotsene. En tætning af allerede utæt dampspærre anses som en forbedring, hvilket ejerskifteforsikringen ikke kan tilbyde at dække. Det anførte meddeles klager den 7. oktober 2020.

Klager vender tilbage, og oplyser, at klager som sådan er enig i vurderingen, hvis der alene var udskiftet spots, men at klagers elektriker også har udskiftet kablerne, hvorfor dampspærre blev brudt.

Den 13. oktober 2020 uddyber skadeafdelingen deres afvisning. Netværkshåndværker og taksator er enig, at det alene var nødvendigt at skifte kabler i køkkenet, jf. tilbud, hvilket kunne ske uden at bryde dampspærre og øvrige steder skulle der alene ske udskiftning af selve spotten. Taksator tilbyder ved evt. fortsat uenighed en fællesbesigtigelse på ejendommen, således at eventuelle misforståelser kan udredes (den 15. oktober 2020). Klager er fortsat ikke enig, og accepterer fællesbesigtigelse.

Den 25. november 2020 gennemføres besigtigelsen. Dagen efter sender klager sine bemærkninger og fastholder, at klagers elektriker før udbedringen af el-skaden havde oplyst, at dampspærre ville blive brudt i forbindelse med lovliggørelsen, og dette var anerkendt.

Taksator sender sin vurdering den 27. november 2020. Taksator anfører, at det fremgår af klagers elektrikers udtalelse, at eksisterende lavvold spots ændres til 230V for netop ikke at beskadige dampspærre, ligesom udbedring af skaden på denne måde ikke nødvendiggøre udskiftning af kablerne, idet eksisterende kabler kunne bruges til nye LED spot. Endelig at der sædvanligvis kan trækkes kabler uden at beskadige dampspærre, og der heller ikke er påvist en aktuel skade på dampspærre, altså at dampspærre faktisk er brudt i forbindelse med udbedringen. Derudover anfører taksator, at klagers elektriker burde have oplyst, hvis det var nødvendigt at nedtage lofterne for at reparere dampspærren i forbindelse med lovliggørelse af installationerne. Taksator afviser herefter at dække udgifter til blowerdoor-test og termografi.

Sagsoversigt med sagens kommunikation vedlægges som bilag H.

Der påklages til Klageansvarlige Enhed (KE), som ikke finder grundlag for at ændre skadeafdelingens afgørelse (bilag I). Vi henviser til KE besvarelse.

Efterfølgende er Klager i dialog med KE, og fremlægger udtalelser fra sin elektriker samt termografi, som heller ikke giver grundlag for at ændre afgørelsen (bilag J, K og L).

Vi har i forbindelse med klage for Ankenævnet forelagt termografien for taksator, hvis bemærkninger vedlægges som bilag M. Taksator anfører, at en termografi viser temperaturforskelle på en overflade og ikke om der er monteret dampspærre.

For selve rapporten/notatet for termografien anfører taksator, at rapporten ikke indeholder oplysninger om temperaturer og heller ikke hvilken temperaturskala termografikameraet var indstillet med, hvorfor rapporten er mangelfuld i sig selv. Der er heller ikke anført bemærkninger i relation til det anmeldte.

Derudover konstaterer taksator, at der vises sædvanlige forhold, da det ikke kan undgås, at der er lavere temperaturer ved fx spots på grund af lidt mindre isolering, ligesom spotten i sig selv vil lede kulde. Vi henviser i det hele til taksators bemærkninger.

Vores begrundelse for afgørelsen

I den aktuelle sag har vi meddelt dækning til lovliggørelse af elinstallation, herunder brud på dampspærre i forbindelse med udbedringen (bilag H, d. 27. august 2020). For så vidt angår ulovlige spots har såvel klagers elektriker som netværkshåndværker anført, at de ulovlige forhold vedrørende spotinstallationen kan lovliggøres ved at udskifte de eksisterende lavvold spots med 230V spots, hvorefter det alene er kabel til spots i køkken, som skal udskiftes.

Hverken klagers elektriker eller Netværkshåndværker anfører i deres vurdering/tilbud at det er nødvendigt, at bryde dampspærre i forbindelse med udbedring eller for den sags skyld tager forbehold herfor. Det anføres heller ikke til, at udbedring kræver, at loft skal nedtages og genetableres eller malerudgifter.

Klagers elektriker oplyser ved opdatering af tilbud (bilag F), at årsagen til den store difference i prisen, er at han havde glemt en del i det første tilbud og '*... har konstateret det er den bedste løsning af skifte det lavvold spot ud med 230 V spot, da det kan være umuligt at trække ny tilgang til hvert spot uden at bryde dampspærre for meget,*'

Vi må herefter udledes, at klagers elektriker begrundes, at ved at udskifte lavvolts spots til 230 V spots kan de eksisterende kabler genbruges og dermed brydes dampspærre ikke.

Denne beskrivelse stemmer overens med netværkshåndværkerens udbedringsmetode, hvor det også angives, at '*... Alle spottene udskiftes til 220V spot, da de fleste ledninger kan genanvendes. Ledningerne for spot køkken udskiftes, da det er 2x0,75mm².*' (bilag D).

På baggrund af klagers oplysninger om brud på dampspærre anmoder vi klager om at indhente tilbud (bilag H, d. 8. juni 2020). Herefter modtager vi tilbud fra klagers Tømrerfirma (bilag G). Tilbuddet angiver en generel udskiftning af dampspærre i ejendommen, herunder etablering af nye lofter mv. Tilbuddet angiver, at dampspærre er perforeret flere steder og skal repareres, der angives ikke hvor, årsag eller nærmere begrundelse for mulige perforering. Vi forstår, at klagers Tømrerfirma bl.a. har anbefalet trykprøve af ejendommen med henblik på at lokalisere mulige utætheder i dampspærre. Vi må herefter lægge til grund, at klagers Tømrerfirma ikke reelt har konstateret brud eller perforering af dampspærre, som kan henføres til lovliggørelse af spots.

Som ejerskifteforsikring skal vi dække lovliggørelse af de ulovlige elinstallationer, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 18.1, hertil tætning af evt. gennembrydning af dampspærre de steder hvor dette er sket i forbindelse med lovliggørelsen (som også meddelt klager den 27. august 2020, bilag H).

Lovliggørelse af spot installationen er sket ved udskiftning af selve spotdelen og uden, at ændre på den eksisterende installation i form af borehul i træloftet, ligesom eksisterende spotkabel bevares og genanvendes. Fraset køkken er der ikke trukket nye kabler i forbindelse med lovliggørelsen af spots. For køkken er der trukket nye kabler til 2/3 spots. Dette kan udføres uden at bryde dampspærre, hvilket vi må formode er sket, da klagers elektriker ikke har oplyst herom eller taget forbehold herfor.

I forbindelse med klagen for Ankenævnet har taksator uddybet sin forklaring og vurdering (bilag M). Taksator anfører, at såvel i 2008 som i dag monteres dampspærre før borehul, idet dampspærre udlægges plant med 'loftkonstruktionen'. Hvis spots monteres før dampspærre, ville dette medføre, at dampspærre blev placeret hen over selve spot-toppen, hvilket ikke er ønskeligt, heller ikke i forhold til en mulig tæthedsprøve.

Det er derfor sædvanligt, at dampspærre bliver 'brudt' ved borehul til spotten, og det er således ganske sædvanligt, at der er et mindre brud/perforering af dampspærre svarende til selve spotdelen. Taksator henviser bl.a. til billede af en de eksisterende spot før udskiftning, hvor det ses, at der ikke er dampspærre omkring selve spotten (bilag N, foto 2).

Netværkshåndværker har supplerende oplyst til taksator, at ved nybyggeri, hvor der er egentlige tæthedskrav til ejendommen, og hvor montering af spot sker før tæthedsprøven, vil man ved monteringen af spots anvende en tæthedsring, som monteres på dampspærre (i spothul) inden dampspærre genbrydes med henblik på at bevare tætheden. Den efterfølgende tæthedsprøve/blowerdoor test vil herefter være retvisende, jf. nærmere i bilag N (side 2). Da klagers ejendom er opført i henhold til BR 98, er der ikke tilsvarende krav, som til nybyggeri.

Samlet må vi fastholde, at klager ikke har godtgjort, at der dels var monteret dampspærre omkring spothul forud for skaden, dels har klager ikke med sagens oplysninger godtgjort at det har været nødvendigt eller der faktisk er udført brud på dampspærre i forbindelse med lovliggørelse af de ulovlige spotinstallationer.

Anden utæthed ved dampspærre

Klager gør gældende, at vi på baggrund af klagers termografi (bilagt klagen), skal iværksætte tæthedstest med henblik på afdækning af utætheder i dampspærre.

Som anført er det vores opfattelse, at klager ikke har dokumenteret eller på anden måde godtgjort mulig brud på dampspærre i forbindelse med lovliggørelsen af spotinstallationen. Klager har heller ikke selv foranlediget tæthedstest, som i øvrigt skulle være udført forud for udbedring af ulovlige elinstallationer, og der foreligger derfor ikke et sammenligningsgrundlag.

Som anført af taksator må evt. utætheder i dampspærre være et selvstændigt skadeforhold, som skal opfylde ejerskifteforsikringens skadebegreb, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 18.3.

I den forbindelse fastholder vi, at klager hverken med tilbud fra sin elektriker (bilag F, K og L) eller Tømrerfirma (bilag G), har godtgjort, at der skulle være konstateret utætheder i dampspærre, som i sig selv er udtryk for eller har manifesteret sig i dækningsberettigende forhold.

For fuldstændighedens skyld har vi anmodet taksator om en umiddelbar vurdering af krav til ejendommens tæthed. Taksator anfører, at der i BR98 ikke var et generelt krav om tæthedsprøve, men kommunen kunne som byggemyndighed stikprøvevis kunne stille krav om dette i byggetilladelsen. Der er ikke stillet krav herom for klagers ejendom (bilag P og Q).

Vi må derfor konkludere at der heller ikke isoleret set er godtgjort utætheder i dampspærre, som må formodes at opfylde ejerskifteforsikringens skadebegreb. Vi kan derfor ikke tilbyde at iværksætte blowerdoor-test eller anden tæthedsprøve."

Klageren har i brev af 30/1 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Som beskrevet i vores besked d. 19/5-2020(**bilag 20 – besked til forsikringsgiver via deres webportal**) nævnes det overfor forsikringsgiver elektrikerens har til sinde at bryde dampspærre og vi forventer dette genoprettes.

Forsikringsgiver svarer d. 25/5-2020, dog bliver der ikke taget stilling til dampspærren.

Derfor skriver vi igen til forsikringsgiver 25/5-2020 (**bilag 21– besked til forsikringsgiver via deres webportal**)

Vi pointerer elektrikerens kommer til at bryde dampspærren og ikke til kan udbedre denne.

Hvorfor dette ikke er inkluderet i hans tilbud.

Hver opmærksom på der her er tale om en elektriker og ikke en total entreprise.

...

Forsikringsgiver oplyses om dampspærren brydes inden elarbejdet påbegyndes. Hvor de også beder os indhente tilbud på udbedring. Dette er den direkte årsag til vi lader elarbejdet påbegynde. Havde forsikringsgiver afvist at dække udbedring af dampspærre, havde vi afvist tilbuddet. Da dette har en negativ indvirkning på huset, husets indeklima og husets værdi.

...

Forsikringsgiver skriver i beskeden ordret '*Ejerskifteforsikringen dækker rep. af dampspærren hvor denne er brudt i forbindelse med udbedring af skaden*'. Vi har via tidligere vedhæftede termografi fastslået dampspærren er brudt. I **bilag 22** er også en udtalelse fra firmaet der udførte termografien.

Her nævner ...

'Det er korrekt at der ikke blev registreret temperaturforskelle ved normalt hus. Ved undertryk viste der sig tydelige lækager hvilket er utætheder i klimaskærmen – men hvor? Hvis der fx er ødelagt klimaskærm over spot vil det ses tydeligt her. Da Blowerdoor laver et undertryk i længere tid kan der også vise sig lækager på IR billeder andre steder end spot.'

Kommentaren ift. normalt hus henvender til forsikringsgivers påstand om termografien vidste kuldebroer. Dette er ikke tilfældet som ... nævner er her tale om lækager i dampspærren/klimaskærm.

Forsikringsgivers ønske om udbedring af dampspærren fra tagrummet afvises af tømrer og ikke os. I vores besked til forsikringen d. 27/8-2020 (**bilag 23– besked til forsikringsgiver via deres webportal**) notere vi:

'I forhold til dampspærre er tømreren ikke enig i din vurdering. De kan ikke udføre arbejdet fra loftet, da vi fx. i stue har loft til kip. Derfor ønsker vi en taksator kobles på sagen.'

Dette står også anført i forsikringsgivers **bilag G** citat:

...

Der er tale om loft til kip hvilket betyder kabler er blevet 'fisket' med wire.

Denne wire har perforeret dampspærren over loftet i forbindelse med kabeltræk.

Disse skader kan ikke udbedres af en elektriker, dette kræver en tømrer.

Hvilket forsikringsgiver har været opmærksom på inden elarbejdet påbegyndte (**Bilag 21 – besked til forsikringsgiver via deres webportal**).

Elektrikeren har selvfølgelig udbedret dampspærre hvor dette har været muligt.

...

At forsikringsgiver var oplyst hvorvidt dampspærren brydes kan ses på **bilag 20 & 21**, dette kan der ikke herske nogen tvivl om. Derudover bør det nævnes taksatoren der møder op på adressen på forhånd nævner ikke at have læst sagen til fulde, da hans ipad var i stykker på dagen.

Taksatorens opfattelse af ændring til 230v forhindre skader på dampspærren, er faktisk forkert. Det fremgår både af førnævnte bilag (20 & 21) samt elektrikerens tilbud **Bilag F** at dampspærren bliver brudt.

Taksatorens krav om elektrikerens tilbud burde indeholde informationer om nedtagning af lofter, må anses som værende urimelig. Da dette ligger uden for en elektrikers kompetenceområde.

Vores konklusion

Forsikringsgiver har inden elarbejdet påbegyndes været informeret om dampspærren vil brydes. Dette har forsikringsgiver også anerkendt og tilmeldt givet tilsagn om dækning af samme.

Hvilket vi som kunde har handlet ud fra.

Forsikringsgiver har gentagne gange stillet nye krav før en mulig udbedring af dampspærren kunne påbegynde. Vi har imødekommet alle kravene, trods dette har forsikringsgiver valgt ikke at stå ved deres ord om dækning."

Selskabet har i brev af 22/2 2023 til nævnet bl.a. anført:

"For bilag 20 og 21, må vi henvise til vores høringsvar 1 (side 3) og igen understrege, at orienteringen fra klagers elektriker må læses i helhed (bilag F), hvorefter det fremgår, at netop ved at udskifte selve spot-delen, kan kabler/ledninger genanvendes, og det vil derfor ikke være nødvendigt at bryde dampspærre.

Som vi også anfører i høringsvar 1 er både klagers elektriker og vores netværkshåndværker enige om, at det alene er kabler/ledninger i køkkenafdelingen, som skal skiftes, og i den forbindelse *kan* det blive nødvendigt, at bryde dampspærre.

Det er således alene for 2/3 kabler/ledninger i kabler i køkkenafdelingen, at der *muligt* kan ske brud af dampspærre ved udbedring (bilag D og F).

Udskiftning af kabel/ledning sker ved hjælp af wire, og der kan i den forbindelse ske brud på dampspærre. Det er dog langt fra sikker, at wire trækkes forsigtigt, men også henset til at der konkret er tale om meget kort afstand.

Brydes dampspærre faktisk ved udbedring af el-skaden i køkkenafdelingen, vil der være dækning for udbedring af disse brud i dampspærre.

Vi har ikke fra klagers elektriker modtaget oplysning om og hvor dampspærre faktisk er brudt i forbindelse med udbedring, og det er heller ikke afdækket ved klagers termografi.

Det er i øvrigt vores opfattelse, at efterfølgende udtalelser fra klagers elektriker (bilag K og L) er udtryk for efterrationaliseringer på baggrund af henvendelse fra klager.

Vi fastholder, at der hverken med tilbud fra klagers elektriker (bilag F) eller de efterfølgende udtalelser (bilag K og L) samt for den sags skyld Tømrerfirma (bilag G) er godtgjort eller dokumenteret, at dampspærre er brudt i forbindelse med udbedring af de anerkendte elinstallationer.

Klagers henvendelse i bilag 23 beror på det tilbud, som klager har indhentet for tætning/udskiftning af hele dampspærre (bilag G, bemærk at tømrer omtaler 'rette fejl' og ikke udbedring af reparationsbrud). Allerede fordi det ikke er dokumenteret, at der faktisk er ske brud af dampspærre i forbindelse med udbedring af el-skaden i køkkenafdelingen, synes bilag 23 ikke at bibringe sagen oplysninger.

Det er heller ikke dokumenteret eller godtgjort, at der, uafhængigt af den anmeldte el-skade, faktisk er utætheder i dampspærre, som i sig selv er udtryk for dækningsberettigende skade.

Klagers bilag 22 synes netop at understrege, at der ikke er dokumenteret sammenhæng til den anerkendte el-skade og brud i dampspærre ved termografi.

Klagers indlæg giver os ikke anledning til at ændre vurdering."

Klageren har i brev af 4/3 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Læser man tilbuddet i sin helhed står der angivet:

'Udskiftning af lovliggørelse af spot og kabel installation' hvorefter samtlige rum med brudt dampspærre står skrevet.

Intet sted står det skrevet i tilbuddet at kabler genanvendes, ej heller er dette aftalt med hverken forsikring eller elektriker. Elektrikeren gjorde os (forsikringstager) opmærksomme på dampspærre blev brudt og vi derfor skulle have forsikrings accept på dette, inden arbejdet påbegyndte. Hvilket blev gjort i form af besked til forsikringsgiver (**Bilag 20 – skærmpoint fra forsikringsgiver webportal**) og besvaret i **Bilag 24+25 (skærmpoint fra forsikringsgivers webportal)** samt i elektrikers tilbud **Bilag F**.

Forsikringsgiver noterer følgende

Som vi også anfører i høringsvar 1 er både klagers elektriker og vores netværkshåndværker enige om, at det alene er kabler/ledninger i køkkenafdelingen, som skal skiftes, og i den forbindelse kan det blive nødvendigt, at bryde dampspærre.

Hvor denne enighed skulle fremgå har vi (forsikringstager) ikke kunne finde, ej heller genskab til.

Forsikringsgiver noterer følgende

Det er således alene for 2/3 kabler/ledninger i kabler i køkkenafdelingen, at der muligt kan ske brud af dampspærre ved udbedring (bilag D og F).

Dette står ikke angivet i hverken bilag d eller f.

Det er korrekt der er en linje i tilbuddet der angiver udskiftning af et 'blødt kabel'.

Ser man 2 punkter over kan man se punktet 'Udskiftning af lovliggørelse af spot og kabel installation' hvorefter 7 rum står angivet.

Dette står i fuld kontrast af arbejdet der er lavet, hvilket er udskiftning af spots og kabler i de angivne rum.

...

Helt konkret er der tale om afstande op til 3-5 meter. Arbejdet bliver udført fra loftrummet uden noget udsyn til selve spotten, stue og alrum er tilmed loft til kip. Vedhæftet er **bilag26** med plan-tegning, hvor spot er indtegnet – dette er omtrentlig placering.

Elektrikeren er faglig ekspert på sit område, han har taget forbehold for brud på dampspærre vil forekomme.

...

Hvorvidt dampspærre er brudt hersker der ingen tvivl om, da vedhæftede termografi viser tydelige lækager.

Forsikringsgiver noterer følgende

Vi har ikke fra klagers elektriker modtaget oplysning om og hvor dampspærre faktisk er brud i forbindelse med udbedring, og det er heller ikke afdækket ved klagers termografi.

Da forsikringsgiver først beder om denne information over et år efter udført arbejde, virker det naivt at forlange elektrikeren kan pinpointe de konkrete steder. Det er kun muligt at danne sig et overblik over utæthederne ved nedtagning af loftpaneler.

Samtlige tømre har nævnt nedtagning af loft er den rigtige løsning.

Dette kan også ses i **Bilag G** her noterer tømre 2 muligheder for tætning.

Første løsning består af afmontering af isolering fra loftrum og tætning af dampspærre hvor de finder dampspærre værende utæt. Denne løsning betyder de ikke står inde for dampspærrens tæthed. Mulighed 2 er nedtagning af loftpaneler og reparation nedefra. Denne mulighed inkluderer ingen fraskrivelse om tæthedsgaranti.

Forsikringsgiver noterer følgende

Det er i øvrigt vores opfattelse, at efterfølgende udtalelser fra klagers elektriker (bilag K og L) er udtryk for efterrationaliseringer på baggrund af henvendelse fra klager.

Elektrikeren har under hele forløbet gjort opmærksom på dampspærre vil brydes. Dette har forsikringen også været informeret om, og givet udsagn for dækning af samme.

...

Elektriker har efter eget udsagn brudt dampspærre (**Bilag K & L**), hvilket stemmer helt overens med tilbuddet givet af elektriker (**Bilag F**) hvor elektriker noterer dampspærre brydes.

Tømrefirmaet har ikke mulighed for at konstatere brud på dampspærre uden nedtagning af loftpaneler eller afmontering af isolering på loft. Dette er ikke realistisk ved indhentning af et tilbud.

...

Som nævnt i overstående, er det ikke realistisk at tømre nedtager loftpaneler, eller afmontere (alt) loftisolering for udarbejdelse af et tilbud.

Derudover bør det nævnes tilbuddet er indhentet på opfordring fra forsikringsgiver (**Bilag24**). Uden særlige krav til tilbuddets udarbejdelse.

Forsikringsgiver noterer følgende

Det er helle ikke dokumenteret eller godtgjort, at der, uafhængigt af den anmeldte el-skade, faktiske er utætheder i dampspærre, som i sig selv er udtryk for dækningsberettigende skade

Dette er dokumenteret i form af den udførte termografi bilag: **'Termografi'**.

...

Bilag22 viser det ikke er muligt at konkludere den præcise placering for lækager, med en termografi. Da dette kun vil være muligt ved nedtagning af loftpaneler.

Vores konklusion

Forsikringsgivers krav til elektriker såvel som tømrer er ikke realistiske.

Det er ikke muligt at komme med en præcis placering af lækager på dampspærre, da dette vil kræve nedtagelse af loftbeklædning, hvilket ikke er muligt uden udskiftning af samme efterfølgende.

Termografien viser klare lækager, i rummene hvor el-arbejdet er udført.

Dette stemmer overens med elektrikers tilbud samt udtalelse, hvilket forsikringsgiver har været inddraget i fra start.

Brud på dampspærre står nævnt i både elektrikerens tilbud, samt vi som forsikringstager har understreget dette i vores kommunikation til forsikringen.

Forsikringsgiver accepterede denne følgeskade, inden udbedring påbegyndte.

Forsikringsgivers udsagn om lækage på dampspærre ikke er dokumenteret, står i skarp kontrast med den udførte termografi. Denne dokumenterer lækager i rummene hvor el-arbejdet er udført.

Vi mener at have imødekommet alle forsikringsgivers krav, og står uforstående hvorfor forsikringsgiver forsat afviser dækning."

Selskabet har i brev af 21/3 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Vi henviser i det hele til vores høringssvar 1 og 2, hvor vi har redegjort for hvorledes materialet om udbedringen fra sagens to elektriker skal læses, herunder at det ikke er nødvendigt at skifte ledninger ved brug af den spottype, som begge elektriker nævner i udbedringsforslaget og som faktisk blev anvendt ved udbedringen.

Ved den faktiske udbedring er det således alene i køkkenafsnittet, at der var risiko for brud på dampspærre, da der her skulle ske udskiftning af 2/3 ledninger. Det er praksis, at den pågældende elektriker kontakter os, hvis dampspærre faktisk brydes, og elektrikereren ikke selv kan forstå reparation. Dette er ikke sket.

Vi må derfor lægge til grund, at det faktisk var muligt at udskifte de 2/3 ledninger i selve køkkenafsnittet uden at bryde dampspærre. Der er i øvrigt ikke ved udbedringen trukket ledning svarende til det stræk, som klager nævner på 3 – 5 m.

På det foreliggende grundlag må vi derfor fastholde, at der ikke er dokumenteret eller godtgjort, at der skulle være sket brud af dampspærre i forbindelse med den udførte reparation.

Som tidligere anført, har klager heller ikke dokumenteret eller godtgjort, at der, uafhængigt af den anmeldte el-skade, faktiske er utætheder i dampspærre, som i sig selv er udtryk for dækningsberettigende skade.

Sidst skal vi bekræfte, at vi har anerkendt at dækket tætning af dampspærre, der hvor dampspærre muligt blev brud i forbindelse med udbedringen (udskiftning af 2/3 ledninger) og anmodet om tilbud på dette. Vi har ikke anerkendt en fuldstændig tætning af ejendommens dampspærre, jf. det tilbud som klager har indhentet (bilag G)."

Klageren har i brev af 26/3 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Her må vi henvise til vores høringssvar 2.

Intet sted står det noteret ved valg af speciel spottype, kabeltype eller lignende at man derved undgår brud på dampspærre.

Derudover står der i det gældende tilbud fra udførende elektriker, at spots og kabler udskiftes i rummene. Et tilbud forsikringsgiver har godkendt (**Bilag F**).

Forsikringsgiver noterer følgende

Det er praksis, at den pågældende elektriker kontakter os, hvis dampspærre faktisk brydes, og elektrikerens ikke selv kan forstå reparation. Dette er ikke sket.

Da kontakten med elektrikerens foregik igennem os, kontaktede vi forsikringsgiver.

Forsikringsgiver accepterede at der som konsekvens af udbedring, ville ske følgeskader på dampspærre. Dette er også beskrevet i høringssvar 2, med reference til **Bilag 20 – svar fra forsikringsgiver**.

...

Forsikringsgiver har accepteret et tilbud, velvidende det vil resultere i brud på dampspærre. Hvad der er teknisk muligt, har vi ingen basis for vide, da vi ikke er fagpersoner på området. Såfremt forsikringsgiver har langt inde med et tilbud på en 'bedre' løsning, er vi uforstående hvorfor dette ikke er blevet fremlagt.

Vi har fulgt fagpersonernes og forsikringsgivers vejledning.

I forhold til kabeltræk kan dette let bevises ved at kigge på høringssvar 2 med reference til **Bilag 26**.

Hver obs på stue og køkken er loft til kip – derfor de lange kabeltræk.

Forsikringsgiver noterer følgende

Som tidligere anført, har klager heller ikke dokumenteret eller godtgjort, at der, uafhængigt af den anmeldte el-skade, faktiske er utætheder i dampspærre, som i sig selv er udtryk for dækningsberettigende skade.

Dette er bevist i form af udført termografi (**bilag Termografi**).

Vi har rådført os hos fagpersoner (Tømrer og ventilationstekniker), dette er den rigtige måde at konstatere brud.

Alternativet til termografi var en komplet nedtagning af loftplader – hvilket ville kræve udskiftning herefter.

Forsikringsgiver noterer følgende

Sidst skal vi bekræfte, at vi har anerkendt at dækket tætning af dampspærre, der hvor dampspærre muligt blev brud i forbindelse med udbedringen (udskiftning af 2/3 ledninger) og anmodet om tilbud på dette.

Denne begrænsning er ikke nævnt i forsikringsgivers accept. Da elektrikerens tilbud inkluderer udskift af spots og kabler i Entre/gang, Gæstetoilet, bryggers, køkken/alrum, walk-in, stort bad og stue må det naturligt antages accepten er fulddækkende.

Vores konklusion

Vi må holde fast i at forsikringsgiver har accepteret elektrikerens tilbud, hvor der pointeres at dampspærren brydes.

Dette har vi også noteret skriftligt til forsikringsgiver, samt fået accept for udbedring af samme. Forsikringsgiver har fået alle beviser der er teknisk mulige at skaffe, hvilket klart beviser brud på dampspærre."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Af besigtigelsesrapport af 24/3 2020 fra selskabets netværkshåndværker fremgår bl.a.:

"Beskrivelse af installationen

Loftsrum:

Flere kabler er ikke fastgjorte. Bill.7-8

Helt synligt, og burde være noteret i el-rapport.

Indbygningslamper Generelt i boligen:

Ledninger fra transformerne er 'sløjfet' mellem spottene og har derved for lille tværsnit, da de er for lange. Bill.1-14-bilag med ledningslængder.

Burde være noteret i el-rapport, samt skærpet eftersynet.

Ledningssamlingerne er ikke aflastet mod træk og vrid. Bill.2

Burde være noteret i el-rapport, samt skærpet eftersynet.

Der er anvendt forkert type lysdæmpere til spottene. Bill.1-11

Burde være noteret i el-rapport.

Flere samlinger ved transformerne er ikke placeret i dåser. Bill.1

Burde være noteret i el-rapport.

...

Lovliggørelse inkl. følgearbejde i kr.

Tilbud:

El-arbejde: kr. 43.000,- inkl. moms og materialer.

Indeholdt i prisen er samtlige spot udskiftes, da de ellers ikke er ens.

Loftsrum:

Flere kabler er ikke fastgjorte. Bill.7-8

Helt synligt, og burde være noteret i el-rapport.

Kabler fastgøres.

Indbygningslamper Generelt i boligen:

Ledninger fra transformerne er 'sløjfet' mellem spottene og har derved for lille tværsnit, da de er for lange. Bill.1-14-bilag med ledningslængder.

Burde være noteret i el-rapport, samt skærpet eftersynet.
Ledningssamlingerne er ikke aflastet mod træk og vrid. Bill.2
Burde være noteret i el-rapport, samt skærpet eftersynet.
Alle spottene udskiftes til 220V spot, da de fleste ledninger kan genanvendes. Ledningerne for spot køkken udskiftes, da det er 2x0,75mm².
Der er anvendt forkert type lysdæmpere til spottene. Bill.1-11
Burde være noteret i el-rapport.
Flere samlinger ved transformerne er ikke placeret i dåser. Bill.1
Burde være noteret i el-rapport.
Lysdæmpere udskiftes."

Nævnet har fået forelagt tilbud af 11/3 2020 fra klagerens el-installatør på 16.680 kr. inklusive moms. Af opdateret tilbud af 19/5 2020 fra klagerens el-installatør på 33.437,50 kr. inklusive moms fremgår bl.a.:

"Udførelse af 2 gangs besigtigelse og gennemgang af elinstallationen, lavvoltage installations & spot,

Fejl på Lavvoltage kabelinstallationen som er udført hensigtsmæssige ulovlig og forkert
Med følgende fejl, fra sidste tilbud, Samlemuffer i tavle, stærkstrøm og lav-voltage i IHC-tavle, manglet respekt afstande, forkert kabel installation fra tavle, blød 3x0,75, til 230V er installeret i tavle til transformator, og med 12v spot er udført forkert,
2 gangs gennemgang har vi kontrolleret fastgørelsen af kabler og aflastning, på loftrum,

Tilbuddet indeholder.

- Udskiftning af lovliggørelse af spot og kabel installation, Følgende rum.
 - Gæstetoilet. 3 spot.
 - Entre/gang. 4 spot.
 - Bryggers 2 spot.
 - Køkken alrum – 11 spot
 - Work in. – 4 spot.
 - Bad ved soveværelse. – 4 spot
 - Stuen 6 spot.
- Fastgørelse af alle kabler på loftrum.
- lovliggørelse og udskiftning af bløddledning 3x0,75 der bruges til 230V installation.
- lovliggørelse af installation i skab, Work in med lysdæmning.

...

Info: Grunden til at der er stort forskel fra det første tilbud, er jeg havde glemt noget i første tilbud, og har konstateret det er den bedste løsning af skifte det lavvoltage spot ud med 230 V spot, da det kan være umuligt at trække ny tilgang til hvert spot uden at bryde dampspærre for meget,"

Af mail af 25/5 2020 fra selskabet til klageren fremgår bl.a.:

"Vi accepterer det afsendte tilbud, da jeres elektriker har afgivet et tilbud som er billigere end det tilbud vi har fået af vores.

Ankenævnet for Forsikring

14.

99028

På baggrund af tidligere meddelelse om dækning anerkender jeg et beløbsmæssigt dækningstilsgagn på 28.337,5 kr. inkl. moms. Dette er beregnet med fratrullet selvrisko, da det endnu er usikkert om regressagen går vores vej.

Regressagen er ikke helt færdig endnu, derfor kan vi ikke på nuværende tidspunkt sige, om selvriskoen bliver opkrævet, da vi ikke ved om regressagen vindes eller ej.

Når arbejdet er udført, skal den valgte håndværker udstede og sende fakturaen til dig. Kan du bekræfte, at arbejdet er færdigt og udført tilfredsstillende, skal du sende en kopi af fakturaen til os, hvorefter vi udbetaler erstatningsbeløbet til din NEM-konto."

Af mail af 25/5 2020 fra klageren til selskabet fremgår bl.a.:

"Som tidligere skrevet, har elektrikerens tilsinde at bryde dampspærre for udføre el arbejdet. Genopretning er ikke inkluderet i hans tilbud.

Da han ikke kan udføre den opgave – Skal jeg indhente et tilbud for hvad det koster at genoprette det?"

Af mail af 8/6 2020 fra selskabet til klageren fremgår bl.a.:

"Ang. indhentning af tilbud på reetablering, må du gerne indhente et tilbud og indsende det til os."

Af mail af 27/8 2020 fra selskabet til klageren fremgår bl.a.:

"Ejerskifteforsikringen dækker rep. af dampspærren hvor denne er brudt i forbindelse med udbedring af skaden. Jeg ser det ikke nødvendigt, at lofterne skal males eller nedtages efter reetablering, da arbejdet skal udføres fra tagrummet.

Vi kan ikke tilbyde at dække en trykprøvning.

Vi afventer et tilbud på tætning af dampspærren omkring de udskiftet spots."

Af overslag på reparation af dampspærre fra klagerens tømrer på 131.750 kr. fremgår bl.a.:

"Skadebeskrivelse

Dampspærre er perforeret flere steder og skal reparation. Det kan gøres på to måder. 1. Vi fjerner alt isolering fra loftrummet, får det støvsuget og taper de steder vi finder. Dog skal lofterne stadig ned hvor der er høj rejsning da det ikke er muligt at lave dette oppe fra. Der skal efterfølgende isoleres på ny. (Ved denne fremgangs måde, vil vi ikke give en trykprøves garanti, da vi umuligt kan gøre det 100% tæt.) 2. Vi kan demontere alle lofterne i huset, få monteret en ny dampspærre få fuget rundet langs kanten og monter nye trælofter. Denne fremgangs måde vil være den rigtige måde at lave rette fejlen på og det vil være den vi vil afgive tilbud på."

Af mail af 5/10 2020 fra selskabets taksator fremgår bl.a.:

"Jeg her set på sagen og talt med [medarbejder i selskabets el-installationsfirma].

Som du kan se på et foto, er der ikke dampspærre hvor et spot er taget ned fra loftet. Dampspærren ligger ind mod hullet ved spotten. [Medarbejder i el-installationsfirma] mener det er således ved alle spot.

En udskiftning af spot, som [medarbejder i el-installationsfirma] har regnet med, er således med samme tæthed i dampspærren bagefter, som inden udskiftning ved nuværende spot. Det anser jeg som den korrekte erstatning.

Derfor forstår jeg ikke fts og dennes håndværkeres argumenter. En tæthedsprøvning af huset giver ikke mening.

[Medarbejder i el-installationsfirma] oplyser desuden man i dag heller ikke laver en dampspærre hen over spot, i nye huse.

[Medarbejder i el-installationsfirma] oplyser der nedefra lægges en ring på dampspærren, som klæbes til dampspærren nedefra. Derefter monteres spot. Dette fordi varmeudviklingen fra LED spot ikke er som ved tidligere spot hvor man lavede 'urtepotter' ved fx indbyggede halogenspot.

Men da der i dag ikke er dampspærre omkring LED spot, anser jeg en udførelse ved nye spot med samme tæthed som ved eksisterende spot (uden ring som klæbes på dampspærre), som det der kan erstattes.

Hvis ft vil have en forbedring med den klæbede ring må det betragtes som en forbedring der skal betales direkte af ft.

Hvis ft ønsker det kan vi jo tilbyde [selskabets el-installationsfirma] til udbedringen, med ekstraprisen som egenbetaling fr ft. Det er [medarbejder i el-installationsfirma] helt med på.

En evt. utæthed ved dampspærren (manglende klæbende ring) ved spot anser jeg som et særskilt forhold.

Jeg vil alene se det som et dækningsberettiget forhold (manglende bygningsdel) hvis der er skade. Men det anser jeg ikke relevant i sagen."

Af mail af 8/10 2020 fra selskabets taksator fremgår bl.a.:

"Jeg har talt med [medarbejder i selskabets el-installationsfirma] igen, da det ifølge rapporten fra [el-installationsfirma] alene var ledninger til spot i køkken som var påkrævet at skulle skiftes. Det er således ikke rigtigt når ft skriver det var nødvendigt at udskifte ledninger for alle spot. Vi er derfor nødt til at opdele det i to, køkkenet og de øvrige spot.

[Medarbejder i el-installationsfirma] oplyser det KUN kan være tale om køkkenet, idet man i de andre rum laver nye spot der er godkendt til eksisterende ledninger.

[Medarbejder i el-installationsfirma] oplyser han ikke er i tvivl om ledningerne i køkkenet kunne skiftes uden at ødelægge dampspærren.

Det er han på ingen måde i tvivl om.

Ud fra han telefoniske oplysninger kan jeg følge ham, men jeg kender dog ikke de lokale forhold da jeg ikke har været på adressen.

Men [medarbejder i el-installationsfirma] mener man i tagrummet kan se op på det skrå loft over køkkenet, så det er muligt at få et indtryk af om elledningerne til spots ligger i eller over isoleringen. Hvis det er tilfældet har de jo ikke berøring med dampspærren. Det kan nok også ses ved blot at løsne et spot.

Hvis elledningerne til spot i køkkenet, som er korte træk, ligger på dampspærren, mener [medarbejder i el-installationsfirma] man nemt kan fiske gamle kabler ud når de er tapet i enderne, og derefter fiske nye kabler frem med føringstråd.

Det kan jeg også følge [medarbejder i el-installationsfirma] i.

Så hvis fts elektriker har ødelagt dampspærren i køkkenet, skal fts elektriker indgå i udbedring af dampspærren, som jeg ser på det.

Jeg mener på ingen måde vi kan inddrages i det. Der er heller ikke forbehold i tilbuddet fra fts elektriker.

HVIS vi så skulle inddrages i det må ft jo bevise sin påstand, om dampspærrens stand inden elarbejdet, og ændringen derefter. Men det er ikke muligt.

At fts elektriker har skiftet kabler til alle øvrige nye spot i øvrige rum end køkkenet, er det ikke relevant ikke relevant for sagen.

Det synes heller ikke realistisk at fts elektriker har kunnet skifte alle ledninger til alle spot for den accepteres pris. Så mon ikke ft er forkert orienteret, uden det dog på nogen måde er relevant.

Jeg håber du vil besvare fts seneste henvendelse med din klare vurdering sagen, håber du er enig med mig.

Hvis ft derefter ikke er enig og vender tilbage igen igen, vil jeg foreslå [medarbejder i el-installationsfirma] og jeg mødes hos ft med ft og fts elektriker (det er ikke nødvendigt fts tømrer deltager), så det derefter forhåbentlig kan rådes bod på misforståelser."

Af mail af 27/11 2020 fra selskabets taksator til klageren fremgår bl.a.:

"Mødet

Din elektriker [klagerens el-installatør] mente udskiftning af kabler har været nødvendig for etablering af LED spot. Det bestred [medarbejder i selskabets el-installationsfirma] med henvisning til gældende regler fra 2019. [Medarbejder i el-installationsfirma] opfordrede [klagerens el-installatør] til at forespørge sikkerhedsstyrelsen, da enighed ikke kunne opnås.

Din elektriker gav først udtryk for en blowerdoortest kan bevise dampspærrenes eventuelle skader som følge af det arbejde din elektriker har lavet i forbindelse med udskiftning af kabler. Det gav jeg udtryk for at være uforstående over. Også set i lyset af udskiftning af kabler ikke har været nødvendig.

Din elektriker talte med uld i mund, men oplyste det kan udføres for 2.500 kr.

Efterfølgende oplyste din elektriker på min forespørgsel, at han mente der bør udføres både blowerdoortest og termografi.

Jeg er tvivlsom om dette kan afsløre noget relevant i forbindelse med din elektrikers udbedring, også henset til der ikke foreligger sammenlignelige undersøgelser, så vidt jeg er orienteret.

Du oplyste, at efter udbedringen af elinstallationen i badeværelset, kommer der dug på spejlet når der tages bad.

Du oplyste der ikke kom dug på spejlet i badeværelset når der blev taget bad inden udbedring af elinstallationen i badeværelset.

Jeg bemærkede at det lyder meget underligt hvis ikke der kommer dug på spejlet i badeværelset når der bades, under forudsætning af der bades med varmt vand.

Uanset dampspærre med eventuelle små huller, eller ej.

Men såfremt man tænker tanken der slet ikke er en dampspærre over et badeværelse ville der netop modsat dine oplysninger teoretisk set være mindre dug på overfladerne, hvis det – meget teoretisk – tænkes, at noget af damptrykket kunne diffundere frit, uden en dampspærre.

Så det er det modsatte af dine observationer, men det må anses som noget utænkeligt at udførelsen af elinstallationen skulle have ændret noget vedrørende diffusionstætheden i mærkbar retning."

Af mail af 23/8 2021 fra klagerens el-installatør fremgår bl.a.:

"Som jeg informeret om som jeg ikke have med i prisen, i forbindelsen med udbedring af installation, kunne jeg ikke love at det ikke vil blive brudt noget dampspærre, da det ville være svært at tætnes igen.

Da man skal have en del isolering af i forbindelse med at tætnes dampspærre.

Så der er nogen steder hvor der er dampspærre som er brudt.

Jeg kan ikke huske hvor der er muligheden hvor dampspærre er brudt,

Få lavet en trykprøvning. Er en mulighed."

Af termografiundersøgelse af 16/3 2022 fremgår bl.a.:

"Beskrivelse:

For at konstatere om der er brud på klimaskærmen er der opbygget et undertryk i huset på 70Pa.

Husets lofter er herefter gennemgået med et termografikamera for at finde eventuelle lækager i klimaskærm / loftet.

...

På billederne ses tydeligt temperaturforskelle som kommer fra brud på klimaskærmen. Det kan ikke med sikkerhed konstateres hvor brud/brudene er på klimaskærmen."

Af mail af 15/8 2022 fra det firma der har udarbejdet termografiundersøgelse af 16/3 2022 fremgår bl.a.:

"Forsikringen spørger om el- installatørens arbejde og det kan vi ikke svare på.

Det er korrekt at der ikke blev registreret temperaturforskelle ved normalt hus.

Ved undertryk viste der sig tydelige lækager hvilket er utæt heder i klimaskærmen – men hvor?

Hvis der fx er ødelagt klimaskærm over spot vil det ses tydeligt her. Da Blowerdoor laver et undertryk i længere tid kan der også vise sig lækager på IR billeder andre steder end spot."

Af mail af 24/8 2022 fra klagerens el-installatør fremgår bl.a.:

"Jeg kan ikke huske specifik hvor dampspærre har været brudt i forbindelse med udskiftning af kabler til spot. Men der var informeret om der eventuelt vil være brud på dampspærre,

I forbindelsen med opgaven. Inden opgaven gik i gang.

redegørelse af lovliggørelse af installation. helt specifik pr rum kan jeg ikke huske.

Udpluk af vores gennemgang af installationen.

Forkert kabel installation fra tavle, blød 3x0,75, til 230V er installeret i tavle til transformator, 12 V Kabel installationen er udført som perler på en snor, med 0,75-1,5 mm². som har indflydelse på at Lav-volt installationen aldrig kommer til af fungere helt korrekt da det giver for en for stort spændingsfald på den sidste spot på kabelinstallationen,

Følgende rum. o Gæstetoilet. 3 spot. o Entre/gang. 4 spot. o Bryggers 2 spot. o Køkken alrum- 11 spot o Work in. – 4 spot. o Bad ved soveværelse. – 4 spot.

Udpluk fra dig forsikring. Spots: Ledninger fra transformerne er 'sløjfet' mellem spottene og har derved for lille tværsnit, da de er for lange.

Ledningsamlingerne er ikke aflastet mod træk og vrid. Der er anvendt forkert type lysdæmpere til spottene. Flere samlinger ved transformerne er ikke placeret i dåser."

Af mail af 3/1 2023 fra selskabets taksator fremgår bl.a.:

"Jeg husker sagens besigtigelse med [medarbejder i selskabets el-installationsfirma] + ft og dennes elektriker.

Fts elektriker og [medarbejder i el-installationsfirma] var på ingen måde enige i de påståede ulovlige elforhold. Jeg erindrer fts elektriker lovede at vende tilbage hvis ikke [medarbejder i el-installationsfirma] havde ret. Bølgerne gik lidt højt mellem [medarbejder i el-installationsfirma] og fts elektriker.

Se min besked på sagen den 5.10.2020. Er det blevet glemt i den efterfølgende behandling?

En termografi viser temperaturforskelle på en overflade. Termografien viser ikke om der er en dampspærre eller ej. En dampspærre ændrer ikke på temperaturforholdene. (Ved en nørdet betragtning af temperaturforskellene gennem lagene kan der dog godt vises en teoretisk meget lille temperaturforskel over dampspærren, men det er på ingen måde relevant i denne sammenhæng eller andet i forbindelse med ejerskifteforsikring)

På de viste termografifotos fra ... i notatet fra 16.3.2022 er der ikke påført hvilke temperaturforskelle der er tale om for de forskellige farver. Det virker ikke professionelt ikke at have påført eller beskrevet temperaturforskellene med farveskala, da det jo så ikke kan vurderes nærmere.

Da der formodentligt er tale om professionelt termografiudstyr, kan der måles – og vises – meget små temperaturforskelle med forskellige farver.

På den måde kan det virke voldsomt, selv ved små temperaturforskelle som er uden betydning.

Så notatet giver ingen opfattelse af hvad der er målt af temperaturforskelle. Og slet ikke om der er dampspærre.

Så det må antages det ikke er en bygningsagkyndig der har udarbejdet termografinotatet og heller ikke en person der har kendskab til bygningsfysik der har udarbejdet notatet og foretaget målingerne. Der er ikke beskrevet notatet har været omfattet af kvalitetssikring.

Det er ikke usædvanligt der kan være tale om lidt mindre isolering fx omkring spots. Det kan ikke undgås det vil vise en lavere temperatur i området ved fx spots, på termografien.

Selve spotten vil også vise en lavere temperatur, da den naturligvis leder kulden bedre end hvis den ikke var i loftfladen.

Dette billede vil naturligvis forstærkes, hvis der har været skabt undertryk i huset. Derfor giver det ingen mening at lave en termografi med et unaturligt skabt undertryk. Så med undertryk vil der altid kunne vises 'kuldebro' ved spots.

Der vil altid kunne finde områder med varierende overfladetemperaturer, særligt hvis termografien ønskes indstillet på at vise små temperaturforskelle på fx 0,5 grader. Så hvad de to sidste fotos skulle vise vedrørende kuldebroer/dampspærre sammenholdt med sagen drejer sig om spots ved jeg ikke, da der jo ikke er spots på de viste områder.

Afslutningsvis skrives der: 'På billederne ses tydeligt temperaturforskel som kommer fra brud på klimaskærmen'

Dampspærren er ikke en del af klimaskærmen. Men der menes nok dampspærren går jeg ud fra.

Det virker dog noget amatøragtigt skrevet.

Hvordan kan det i øvrigt konkluderes der mangler dampspærre, da en temperaturforskel på loftets underside alene er på grund af varierende isoleringsforhold som termografien jo alene beskriver?

PS

Ved min besigtigelse på adressen var der ingen tegn på skade ved spot. Så uanset dampspærren evt. ikke er afsluttet helt korrekt ved spot, anser jeg det ikke som nogen skade. Og slet ikke som en del af en ulovlig el-installation."

Af mail af 6/1 2023 fra selskabets taksator fremgår bl.a.:

"På billedet kan det ses at hullet til spot er boret med et kopbor efter loftet er monteret. Derved er der også blevet boret igennem dampspærren som jo ligger lige over loftbrædderne.

Det er der ikke noget usædvanligt ved. Det var og er måden at montere spot på. Det gør man også i dag. Dampspærren føres ikke 'op over' spot. Da den jo er så stram at den ikke kan 'skubbes' så meget op, og der også er kabler der skal føres igennem.

Der er blot lavet et fint hul i loftbrædder og dampspærre når der bores hul til spot. Sædvanligvis beskadiges dampspærren ikke af det, da det jo er en kraftig plast.

Hulboring og montage af spot gøres så i dag sædvanligvis efter blowerdoortesten er lavet, fordi kravene til tæthed er så høje siger [medarbejder i selskabets el-installationsfirma].

Jeg er ikke lige klar over om der var krav til blowerdoortest i 2008 da dette hus blev bygget. Har ledt efter det i BR-S- 98 og ser umiddelbart ikke noget krav.

...

Under alle omstændigheder har den aktuelle konstruktion – hvor dampspærren er fjernet blot lige der hvor spot føres gennem loftbeklædningen, ikke medført skader. Det er helt sædvanligt udført som man gjorde det i 2008, også i dag. Det er en meget teoretisk og utænkelig diskussion om dampspærrens lokale 'brydning'.

[Medarbejder i el-installationsfirma] oplyser:

Hvis man i dag monterer spot inden tæthedsprøvningen laves (i nye huse), og dampspærren nødvendigvis er nødt til at 'brydes' som det aktuelt er sket her, monteres der nedefra en tætningsring. Tætningsringen kan købes særskilt, men følger også med mange spot.

Se fx dette fra Nordtronic som også er leverandør af spot:

...

Tætningsringen danner tæthed omkring og mod spot, men går ikke hen over spot. Det vil ikke være muligt at lave en tæt dampspærre hen over spot nedefra vurderer jeg, da ledningerne jo går igennem.

Det er heller ikke relevant.

Der skabes helt tæt forbindelse til spotten.

Så dette er den måde det kan gøres på. Og måden det bliver gjort på.

Vi kan evt. spørge leverandøren/producenten om dette, hvis du ønsker deres udtalelse. Men det kan nok ikke nås inden svarfristen.

Der findes dog kabelmanchet med klæb. Det kan dog ikke på nogen måde anses relevant i denne sag, og kan ikke laves nedefra gennem det relative lille hul.

...

I nogle tilfælde laves der krydsforskalling så dampspærren ligger over al rør- og ledningsføring. Men det er fordyrende og ikke sædvanligt ved lofter i parcelhuse og lignende."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"18. Hvad dækker forsikringen

EL

18.1

Udbedring af manglende eller nedsat funktion af elinstallationer i og på de forsikrede bygninger samt lovliggørelse af ulovlige forhold ved sådanne installationer. Forsikringsdækning efter dette punkt forudsætter, at det ulovlige forhold forelå både på opførelses- og udførelsestidspunktet og på tidspunktet for anmeldelse af forholdet til selskabet.

...

Skade

18.3

Udbedring af aktuelle skader samt fysiske forhold ved bygningerne, der giver nærliggende risiko for skader på de forsikrede bygninger eller bygningsdele.

Ved 'skade' forstås brud, lækage, deformering, svækkelse, revnedannelse, ødelæggelse eller andre fysiske forhold i bygningen, der nedsætter bygningens værdi eller brugbarhed nævneværdigt i

forhold til tilsvarende intakte bygninger af samme alder i almindelig god vedligeholdelsesstand. Manglende bygningsdele kan være en skade.

Ved 'nærliggende risiko for skader' forstås, at der erfaringsmæssigt vil udvikle sig en skade, hvis der ikke sættes ind med særligt omfattende vedligeholdelsesarbejder eller andre forebyggende foranstaltninger."

Nævnet har fået forelagt fotografier.

Nævnet udtaler:

Den forsikrede ejendom er opført i 2008 og overtaget af klageren i 2019. Den 2/3 2020 anmeldte han ulovlige elinstallationer i ejendommen. Selskabet meddelte den 25/5 2020 dækning til lovliggørelse af elinstallationerne i henhold til tilbud af 19/5 2020 fra klagerens el-installatør på 33.437,50 kr. Den 27/8 2020 anerkendte selskabet at dække reparation af dampspærre, hvor denne var brudt i forbindelse med udbedringen af skaden og anmodede om tilbud på dette.

Klageren kræver, at selskabet dækker udbedring af følgeskader på dampspærre. Han har anført, at hans el-installatør gjorde ham opmærksom på, at dampspærre ville blive brudt i forbindelse med udbedringen af de ulovlige elinstallationer. Han informerede derfor selskabet herom og fik oplyst, at alle følgeskader var dækket, og at han skulle indhente tilbud på udbedring. Han har anført, at han ved fremlæggelse af termografi har bevist, at dampspærre er brudt, hvilket også er i overensstemmelse med el-installatørs tilbud og udtalelse.

Selskabet har afvist dækning under henvisning til, at klageren ikke har dokumenteret, at dampspærre er brudt i forbindelse med udbedring af de anerkendte elinstallationer. Selskabet har også henvist til, at det ikke er dokumenteret, at der faktisk er utætheder i dampspærre, som i sig selv er udtryk for dækningsberettigende skade.

Nævnet bemærker indledningsvist, at det efter almindelige forsikringsretlige principper påhviler klageren at bevise, at der foreligger forhold, som udgør en dækningsberettigende skade.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at dampspærren er brudt i forbindelse med udbedring af de anerkendte elinstallationer i henhold til opdateret tilbud af 19/5 2020 fra klagerens el-installatør. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at dække reparation af dampspærren som en følgeskade.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det fremgår af opdateret tilbud af 19/5 2020, at "Grunden til at der er stort forskel fra det første tilbud, er jeg havde glemt noget i første tilbud, og har konstateret det er den bedste løsning af skifte det lavvoltage spot ud med 230 V spot, da det kan være umuligt at trække ny tilgang til hvert spot uden at bryde dampspærre for meget". Nævnet har også lagt vægt på, at dette er i overensstemmelse med selskabets el-installatørs vurdering, hvorefter "Alle spottene udskiftes til 220V spot, da de fleste ledninger kan genanvendes. Ledningerne for spot køkken udskiftes, da det er 2x0,75mm²". Det fremgår ligeledes af mail af 8/10 2020 fra selskabets taksator, at "Jeg har talt med [selskabets el-installationsfirma] igen, da det ifølge rapporten fra [el-installationsfirmaet] alene var ledninger til spot i køkken som var påkrævet at skulle skiftes. Det er således ikke rigtigt når ft skriver det var nødvendigt at udskifte ledninger for alle spot. Vi er derfor nødt til at opdele det i to, køkkenet og de øvrige spot. [Medarbejder i el-installationsfirma] oplyser det KUN kan være tale om køkkenet, idet man i de andre rum laver nye spot der er godkendt til eksisterende ledninger. [Medarbejder i el-installationsfirma] oplyser han ikke er i tvivl om ledningerne i køkkenet kunne skiftes uden at ødelægge dampspærren. Det er han på ingen måde i tvivl om". Nævnet finder, at klageren ikke har bevist, at dampspærre i køkkenet er beskadiget som følge af lovliggørelsen af elinstallationerne.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren ikke ved fremlæggelse af termografiundersøgelse af 16/3 2022 har bevist, at dampspærre er brudt. Nævnet henviser til mail af 3/1 2023 fra selskabets taksator, hvor det anføres, at "En termografi viser temperaturforskelle på en overflade. Termografien viser ikke om der er en dampspærre eller ej", og at "Det er ikke usædvanligt der kan være tale om lidt mindre isolering fx omkring spots. Det kan ikke undgås det vil vise en lavere temperatur i området ved fx spots, på termografien. Selve spotten vil også vise en lavere

temperatur, da den naturligvis leder kulden bedre end hvis den ikke var i loftfladen. Dette billede vil naturligvis forstærkes, hvis der har været skabt undertryk i huset. Derfor giver det ingen mening at lave en termografi med et unaturligt skabt undertryk. Så med undertryk vil der altid kunne vises 'kuldebro' ved spots".

Spørgsmålet er herefter om der bevist forhold ved dampspærren, der udgør skade eller nærliggende risiko for skade i ejerskifteforsikringens forstand.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at der på overtagelsestidspunktet var forhold ved dampspærren, som opfylder ejerskifteforsikringens skadebegreb.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren ikke har bevist, at en eventuel stedvis utæt dampspærre har forårsaget skadelig opfugtning og skimmelvækst i loftskonstruktionen, ligesom han ikke har bevist, at der er nærliggende risiko herfor.

Klageren har herudover ikke bevist, at ejendommens brugbarhed er nævneværdigt nedsat som følge af trækgener fra spotsene.

Nævnet finder, at selskabet ikke skal afholde klagerens udgifter til blowerdoor test eller anden tæthedsprøve.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Ankenævnet *for* Forsikring

24.

99028

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Thønnings', is written over a light gray rectangular background.

Peter Thønnings